

**การประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล
เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ**
**Evaluation of the Love of Reading Programs in Educational Institutions
Tessaban 1 School, Wat Thep Mongkol, Amnat Charoen Municipality,
Amnat Charoen Province**

กตติพงษ์ โพธิ์มาตย์¹

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มีจุดประสงค์เพื่อ 1) ประเมินด้านสภาวะแวดล้อม 2) ประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น 3) ประเมินด้านกระบวนการ และ 4) ประเมินด้านผลผลิต ของโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน พนักงานครูเทศบาล จำนวน 27 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวม 44 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 534 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 สอบถามเพื่อประเมินโครงการจากผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ฉบับที่ 2 สอบถามเพื่อประเมินโครงการจากนักเรียน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งก่อนดำเนินโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และหลังดำเนินโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยของประชากร (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัยพบว่า

ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย 1) ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนสนใจการอ่านอย่างสม่ำเสมอ 2) ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการรักการอ่านในสถานศึกษามีการวางแผนนโยบายการดำเนินการไว้ชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ งบประมาณในการดำเนินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาเพียงพอ 3) ผลการประเมินด้านกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย

¹ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดเตรียมด้านอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาให้พนักงานครูเทศบาลทุกคน ผลการประเมินโครงการของนักเรียน ด้านกระบวนการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการประสานงานกับพนักงานครูเทศบาลและนักเรียนในการจัดโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินโครงการมีสถานที่ ที่เหมาะสมและสื่อ อุปกรณ์ที่เพียงพอ และความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมโครงการของนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมยอตนักอ่าน 4) ผลการประเมินโครงการด้านผลผลิตของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนใช้เวลาว่างในกิจกรรมการอ่านมากยิ่งขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการอ่านของนักเรียนมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ผลการประเมินโครงการของนักเรียน ด้านผลผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น และนักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสถานที่ รองลงมาคือ ด้านวิธีการอ่าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านวิธีการได้มาของสื่อการอ่าน

คำสำคัญ : การประเมินโครงการ, การอ่าน

ABSTRACT

The objectives of Evaluation of the Love Reading Project in Tassaban 1 School, Wat Thepmongkol , Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen Province. Were 1) environmental evaluation 2) elementary factor evaluation 3) process evaluation and 4) Evaluate productivity Of the love reading project in Tassaban 1 School, Wat Thepmongkol, Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen Province conducted a study of all populations, including School administrators, teachers, The basic education institution committee and Prathomsuksa 1-6 students of the Municipality 1 School, Thep Mongkhon Temple, 2 Amnat Charoen Municipality school administrators, 27 employees of municipal teachers, 15 basic education institution committee members, totaling 44 people and 534 students in Prathomsuksa 1-6. The research instruments used to collect information include: 2 questionnaires

Issue 1 inquire to evaluate the project from the school administrators, teachers, the basic education institution committee, issue 2 inquire to assess the project from students. Perform data collection both before implementing the project. During the project and after the project the statistics used for data analysis were percentage (%), population mean (μ) and standard deviation (σ).

The research results were found that

The results of the evaluation of the love reading project in Tessaban 1 School, Wat Thepmongkol, Amnat Charoen Municipality, Amnat Charoen Province consists of 1) Environmental evaluation results overall, it was at the highest level when considering each item, it was found that the item with the highest average was the promotion of reading behavior and the implementation of the school policy and development plan. The one with the least average was encourages the students to regularly pay attention to reading. 2) Evaluation results for elementary factors were the overall picture was at a high level when considering each item, it was found that the item with the highest average was the reading love program in educational institutions. The policy planning was clearly planned and the item with the least mean value was the budget for implementing the love to read project in educational institutions was sufficient. 3) The overall assessment results of the process of the school administrators, teachers, teachers of the basic education institution committee were at a high level when considering each item, it was found that the item with the highest average was that the building, media, materials and equipment were adequate and appropriate and the item with the least mean value was a meeting to clarify the understanding about the love of reading project in educational institutions for all teacher personnel. Student project assessment results the overall process was at a high level when considering each item, it was found that the item with the highest average was the person responsible for the project, coordinating with teachers and students to organize a very close love of reading program in educational institutions and the item with the least average was that the project has a place appropriate and media adequate equipment and opinions of participation in organizing student project activities. The overall picture is very level when considering each aspect, it was found that the side with the highest average was the mobile library activity and the side with the least average was the readership activity 4) Project evaluation results on productivity of the school administrators, teachers, and teachers of the basic education institution committee. The overall was at the highest level when considering each item; it was found that the item with the highest mean was that the more free time students spent on reading activities and the least average, students' reading skills improved. Student project assessment results the overall productivity was at a high level when considering each item, it was found that the item with the highest mean was that the students had increased reading habits and the least average is that students have more access to the library or student learning center. Moreover, the students had reading behavior at the high level when considering each aspect, it was found that the highest aspect of mean was the location followed by the reading method and the aspect that had the least mean values were the acquisition method of reading media.

Keywords: Project Evaluation, Reading

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด ซึ่งได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน พนักงานครูเทศบาล จำนวน 27 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 534 คน รวมทั้งสิ้น 578 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การประเมินโครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญโดยใช้ รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Stufflebeam (Stufflebeam 2003 : 4, อ้างถึงใน วีระยุทธ ชาตะกาญจน์ 2556 : 287-290) ซึ่งมีตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อม (Context : C) ปัจจัยเบื้องต้น (Input : I) กระบวนการ (Process : P) และผลผลิต (Product : P) การร่วมกิจกรรมและพฤติกรรมหลังร่วมโครงการของนักเรียน

ขอบเขตระยะด้านเวลา

ปีการศึกษา 2562 ระยะเวลาเริ่มดำเนินโครงการวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ. 2563

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งประกอบด้วยการศึกษา 1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินโครงการ 2) รูปแบบการประเมินโครงการ ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) 3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับโครงการและองค์ประกอบของโครงการ 4) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่านความสำคัญของการอ่าน และการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน 5) โครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ และ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ ชิปปี้โมเดล (CIPP Model) มุ่งประเมินใน 4 ด้าน คือ การประเมินสภาพแวดล้อม (Context Evaluation) การประเมิน กระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลผลิต (Product Evaluation)

โครงการและองค์ประกอบของโครงการ เป็นแผนงานที่วางเค้าโครงอย่างมีระบบระเบียบ มีการจัดดำเนินการในระยะเวลาที่กำหนดตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงานที่ได้ระบุไว้ เพื่อบรรเทาหรือจัดปัญหาและความต้องการทั้งในสภาพปัจจุบันและอนาคต มีองค์ประกอบ คือ 1) ชื่อโครงการ 2) หลักการและเหตุผล 3) วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ 4) ขอบเขตของโครงการ 5) วิธีดำเนินการ 6) ระยะเวลาในการดำเนินงานโครงการ 7) งบประมาณและทรัพยากร 8) การติดตามและประเมินผลโครงการ 9) ผู้รับผิดชอบโครงการ 10) ความสัมพันธ์กับโครงการอื่น 11) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และองค์ประกอบอื่น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านความสำคัญและการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวหนังสือออกมาเป็นถ้อยคำและความคิด ซึ่งผู้อ่านนั้นต้องเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ต้องอาศัย ประสบการณ์เป็นพื้นฐานด้วย และสามารถนำสิ่งที่ได้คิดจากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ อย่างถูกต้อง มีความสำคัญอย่างมากในชีวิตประจำวันและเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะทางภาษา ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิด เพื่อไปสู่การพูด การฟัง การเขียน และการอ่านให้ดียิ่งขึ้น การเสริมพฤติกรรมการอ่านประกอบด้วยการส่งเสริมนักเรียนด้านเวลา ด้านสถานที่ ด้านวิธีการได้มาของสื่อการอ่าน ด้านวิธีการอ่านและด้านทัศนคติ

โครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ประกอบด้วย 9 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมแนะนำหนังสือ 2) กิจกรรมอ่านหนังสือให้ฟัง 3) กิจกรรมเล่านิทาน 4) กิจกรรมยอตนักอ่าน 5) กิจกรรมเกร็ดความรู้สู่นักเรียน 6) กิจกรรมนักอ่านพ่อแม่ 7) กิจกรรมเพื่อนนักอ่าน 8) กิจกรรมนักอ่านออนไลน์ และ 9) กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ ซึ่งดำเนินการตลอดปีการศึกษา 2562

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญที่นำมาใช้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อประเมินโครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน พนักงานครูเทศบาล จำนวน 27 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คน รวม 44 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 534 คน

เครื่องมือที่ใช้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 2 ฉบับ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามการประเมินโครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) จากผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ 4) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) แบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 39 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด สำหรับให้เขียนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการประเมินโครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินโครงการรกรการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมจก เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ มีจำนวน 2 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และ

ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการดำเนินโครงการ 2) ด้านผลผลิต (Product Evaluation) และพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนหลังร่วมโครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 75 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด สำหรับให้เขียนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ 1) ด้านกระบวนการ 2) ด้านผลผลิต

การหาคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของ เนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาความถูกต้องของข้อคำถาม (รายชื่อดังภาคผนวก) ตั้งแต่ 0.66-1.00 ได้ค่าความสอดคล้องจากผู้ทรงคุณวุฒิของแบบสอบถามฉบับที่ 1 ได้ค่า 0.94 และฉบับที่ 2 ได้ค่า 0.93 นำแบบสอบถามฉบับที่ 1 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาลอำนาจ อำเภอเมืองอำนาจ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 30 คน นำแบบสอบถามฉบับที่ 2 ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลเมืองอำนาจเจริญ (พุทธอุทยาน) อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 30 คน แล้วหาความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือ ทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของคอนบราค (Cronbach) ได้ค่า ฉบับที่ 1 ความเที่ยงเท่ากับ 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าสถิติตามจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแปลความหมาย ของคะแนน โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด โดยอาศัยแนวคิด ของ บุญชม ศรีสะอาด, และ บุญส่ง นิลแก้ว (2535 : 23-24, อ้างถึงใน กมลนันท์ บุญกล้า 2559 : 58) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความสอดคล้อง/มีความเพียงพอ เหมาะสม/มีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิภาพ/มีส่วนร่วม/และมีพฤติกรรม ในระดับมากที่สุด

ระดับค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง/มีความเพียงพอ เหมาะสม/มีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิภาพ/มีส่วนร่วม/และมีพฤติกรรม ในระดับมาก

ระดับค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง/มีความเพียงพอ เหมาะสม/มีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิภาพ/มีส่วนร่วม/และมีพฤติกรรม ในระดับปานกลาง

ระดับค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง/มีความเพียงพอ เหมาะสม/มีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิภาพ/มีส่วนร่วม/และมีพฤติกรรม ในระดับน้อย

ระดับค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความสอดคล้อง/มีความเพียงพอ เหมาะสม/มีประสิทธิภาพ/มีประสิทธิภาพ/มีส่วนร่วม/และมีพฤติกรรม ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 ด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาล และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยส่งไป จำนวน 44 ฉบับ และได้รับกลับคืน มาทั้ง 44 ฉบับ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามฉบับที่ 2 ผู้วิจัยรวมนักเรียนระดับประถมศึกษา ณ ห้องประชุมใหญ่ แล้วชี้แจงนักเรียนตอบข้อมูลในแบบสอบถาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยส่งไป จำนวน 534 ฉบับ และได้รับกลับคืน มาทั้ง 534 ฉบับ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้ 1) ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านภาวะแวดล้อมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนสนใจการอ่านอย่างสม่ำเสมอ 2) ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการรักการอ่านในสถานศึกษามีการวางแผนนโยบายการดำเนินการไว้ชัดเจน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ งบประมาณในการดำเนินโครงการรักการอ่าน ในสถานศึกษาเพียงพอ 3) ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดเตรียมด้านอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์เพียงพอและเหมาะสม และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาให้พนักงานครูเทศบาลทุกคน ผลการประเมินโครงการของนักเรียน ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการประสานงานกับพนักงานครูเทศบาลและนักเรียนในการจัดโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การดำเนินโครงการมีสถานที่ ที่เหมาะสมและสื่อ อุปกรณ์ที่เพียงพอ ความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมโครงการของนักเรียน ภาพรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมยอตนักอ่าน 4) ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษา โรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนใช้เวลาว่างในกิจกรรมการอ่านมากยิ่งขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการอ่านของนักเรียนมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น ผลการประเมินโครงการของนักเรียน ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดหรือแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ผลการประเมินโครงการพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านหลังเข้าร่วมโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสถานที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านวิธีการได้มาของสื่อการอ่าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ มีประเด็นอภิปรายและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านสภาวะแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมพฤติกรรมรักการอ่านดำเนินการตามนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จักรพันธ์ ตะเรียน (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยเบื้องต้น 3) กระบวนการ 4) ผลผลิตของโครงการ ซึ่งผลการประเมินพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้เรียน

2. ผลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านปัจจัยเบื้องต้น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการรักการอ่านในสถานศึกษามีการวางแผนนโยบายการดำเนินการไว้ชัดเจน สอดคล้องกับ ชลนันท์ พลายระหาญ (2555 : 64) ได้ศึกษาการประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียน ในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินโครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดเตรียมด้านอาคารสถานที่ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เพียงพอและเหมาะสม ซึ่งโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียรมีการกำหนดให้โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเป็นโครงการที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ โครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัด อำนาจเจริญ ร่วมกันวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินโครงการของนักเรียน ด้านกระบวนการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้รับผิดชอบโครงการ ประสานงานกับพนักงานครูเทศบาลและนักเรียนในการจัดโครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด ผลการประเมินการมีส่วนร่วมต่อการจัดกิจกรรมโครงการของนักเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กิจกรรมห้องสมุดเคลื่อนที่ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อย ที่สุด คือ กิจกรรมยอदनักอ่าน ซึ่งห้องสมุดโรงเรียนในช่วงเปลี่ยนผ่าน พบว่า ห้องสมุดเป็นงานที่มีส่วน ส่งเสริมการศึกษาทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ในการพัฒนาคน ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ใน แนวทางที่ถูกต้องเป็นธรรม โดยการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้รู้เท่าทันสารสนเทศ ควรจัดให้มีการเรียนการ สอนวิชาการรู้สารสนเทศ ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกลุ่มพัฒนากิจกรรมผู้เรียนที่ สถานศึกษา จัดทำได้และสามารถสอดแทรกได้ทุกกลุ่มสาระวิชา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญ ทิพย์ กลิ่นทุม (2553 : 106-109) ได้ประเมินโครงการรณรงค์การอ่านของโรงเรียนวัดหนองสองห้อง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการรณรงค์การอ่านของโรงเรียนวัด หนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ในด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและ ผลผลิต 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนานิสัยรักการอ่านของโรงเรียนวัดหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสมุทรสาครพบว่า การดำเนินโครงการรณรงค์การอ่านตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ พนักงานครูเทศบาล นักเรียนคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก

4. ผลการประเมินโครงการรณรงค์การอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมณเฑียร เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญของผู้บริหารสถานศึกษา พนักงานครูเทศบาลและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนใช้เวลาว่างในกิจกรรมการอ่านมากยิ่งขึ้น ผลการประเมินโครงการ ของนักเรียน ด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนเข้าใช้ห้องสมุดหรือแหล่ง เรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น ผลการประเมินโครงการพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการอ่านหลังเข้าร่วม โครงการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านสถานที่ รองลงมาคือด้านวิธีการอ่าน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านวิธีการได้มาของสื่อการอ่าน ซึ่งให้เห็น

ว่าพฤติกรรมการอ่านของนักเรียนเกิดจากปัจจัยที่ส่งเสริม คือ สถานที่ สิ่งแวดล้อม เพื่อน บรรยากาศการอ่าน อุปกรณ์วัสดุ สื่อมีความแปลกใหม่ และการกระตุ้นจากผู้ปกครอง เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรม การอ่านของนักเรียน ดังนั้นการที่จะส่งเสริมพฤติกรรมการรักการอ่านของนักเรียนจึงจำเป็นต้องสร้างบริบทและสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อผู้เรียนในการที่จะสนใจการอ่าน สอดคล้องกับ พิธพร นิโกบ (2553 : 120-125) ศึกษาวิจัยเรื่อง ได้พัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความเข้าใจในการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านและความสามารถทางภาษาเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและปัจจัยด้านภูมิหลังของผู้อ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อความเข้าใจในการอ่านและมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทางแรงจูงใจในการอ่าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยนี้ไปใช้ โรงเรียนที่นำไปใช้ควรปรับเป้าหมายของโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้มีความสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียน เน้นงานให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ในรูปแบบอื่นร่วมด้วย เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อมูลเพิ่มเติมในเชิงลึก และควรนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินนำผลไปปรับปรุงแนวทางโครงการรักการอ่านในสถานศึกษา ให้สมบูรณ์มากขึ้นอย่างต่อเนื่องในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีได้รับความกรุณาช่วยเหลือและข้อแนะนำอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์ ดร. จิณณวัตร ปะโคทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชวนคิด มะเสนะ และอาจารย์ ดร. พงษ์ธร สิงห์พันธ์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบงานวิจัยด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยทุกท่าน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พนักงานครูเทศบาล นักเรียน ที่ได้ให้ข้อมูลการประเมินโครงการรักการอ่านในสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาล 1 วัดเทพมงคล เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

กมลนันท์ บุญกล้า. การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์

มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.

- จักรพันธ์ ต๊ะเรียน. การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2554.
- ชลันท์ พลายระหาญ. การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของโรงเรียนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2555.
- บุญทิพย์ กลิ่นทุม. การประเมินโครงการรักการอ่านของโรงเรียนวัดหนองสองห้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทสาคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2553.
- พิธพร นิโกบ. การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความเข้าใจในการอ่านที่มีแรงจูงใจในการอ่านและความสามารถทางภาษาเป็นตัวแปรส่งผ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- วีระยุทธ ชาดะกาญจน์. เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

